
[2021-29-RE](#)

Causa 2021-29-RE

(Cierco Noguer c/ Pallàs González i Pallàs Viladomat)

Número de registre 217-2021. Recurs d'empara

Aute del 18 de maig del 2021

BOPA núm. 60, del 26 de maig del 2021

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 8 d'abril del 2021, per la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 29 de març del 2021, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, de l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, "*a un judici equitatiu i a la tutela judicial efectiva*", a la seguretat jurídica, als principis de contradicció i d'igualtat d'armes, i, a la defensa, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior a la decisió objecte d'aquest recurs. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de la resolució impugnada mentre es resol aquest recurs d'empara;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Els Srs. Joan Pallàs González i Francesc, Josep, Jordi, Emília i Sònia Pallàs Viladomat van formular una demanda pel procediment ordinari contra els Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer, en què exercitaven l'acció individual de responsabilitat per un import de 12.842.500,00 €.

1.2. La representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer va plantejar excepcions dilatòries de prescripció de l'acció, de manca de legitimació activa, de prejudicialitat penal i de litisconsorci passiu necessari.

1.3. Després de demanar a la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer de pronunciar-se exclusivament en relació amb la prejudicialitat penal, l'1 d'agost del 2018, el Tribunal de Batlles va dictar un aute mitjançant el qual decidia no donar lloc a la prejudicialitat penal esmentada i acordava la continuació de la tramitació de la causa.

1.4. Durant aquesta tramitació, concretament durant la practica de les proves, l'11 de juliol del 2019, la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer va introduir una qüestió prèvia de prejudicialitat civil, en què demanava la suspensió de les actuacions fins a la resolució del procés civil instat per la BPA, SAU igualment contra els Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer i altres persones, en què exercitava l'acció social de responsabilitat, prevista a la Llei 20/2007 de societats anònimes i de responsabilitat limitada, per un import de 479.000.000,00 €.

1.5. El 14 d'octubre del 2019, el Tribunal de Batlles va dictar un aute mitjançant el qual decidia no donar lloc a la prejudicialitat civil al·legada i acordava la continuació de la tramitació de la causa.

1.6. La representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió de la Batllia, i, el 9 de novembre del 2020, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què desestimava aquest recurs d'apel·lació, confirmant íntegrament les disposicions de l'aute de la Batllia i imposant als apel·lants les costes processals causades en aquesta alçada.

1.7. La representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer va presentar un incident de nul·litat contra aquesta decisió, i, el 29 de març del 2021, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual inadmetia a tràmit l'incident de nul·litat esmentat.

1.8. El 8 d'abril del 2021, la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 29 de març del 2021, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, de l'article 6 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, "*a un judici equitatiu i a la tutela judicial efectiva*", a la seguretat jurídica, als principis de contradicció i d'igualtat d'armes, i, a la defensa.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents exposen que atès que la societat BPA, SAU els hi reclama el valor total del grup BPA, SAU abans de la seva intervenció, cal resoldre *prima facie* aquesta reclamació abans d'entrar a analitzar les reclamacions presentades pels accionistes respecte de les seves participacions.

- Segons el seu parer, s'està reclamant dues vegades el mateix, ja que de la lectura de la demanda de BPA, SAU es pot constatar que aquesta reclama la totalitat del valor i, per tant, la reclamació de la família Pallàs ja està inclosa en la reclamació de l'entitat bancària.

- Ara bé, la Sala Civil desestima aquesta pretensió, perquè considera que l'acció individual de responsabilitat exercitada pels accionistes demandants i l'acció en responsabilitat social exercitada per la societat BPA, SAU són independents i poden substanciar-se de manera autònoma l'una de l'altra.

- Els recurrents no discuteixen aquesta afirmació, però insisteixen en què allò que no s'ha de permetre és una doble reclamació, ja que si en les diverses accions s'està formulant la mateixa reclamació, el manteniment de les dues accions vulnera els seus drets a un procés equitable i a la jurisdicció i atempta contra la seguretat jurídica.

- Tampoc discuteixen la legitimació activa dels demandants.

- Consideren que cal primerament resoldre la reclamació de la BPA, SAU, per poder discutir, posteriorment, la procedència de la demanda dels accionistes.

- Demanen igualment que el Tribunal Constitucional es pronunciï en relació amb el fet que en el marc de la tramitació de les qüestions prèvies, la Batllia no els hi va donar trasllat de l'escrit de contestació de la part adversa, ja que la Sala Civil no ha constatat, ni reparat la vulneració dels principis de contradicció i d'igualtat d'armes que aquest fet hauria ocasionat.

- Sobre les costes judicials imposades en apel·lació, els recurrents manifesten que s'ha vulnerat el principi d'igualtat d'armes, apunten a l'efecte dissuasiu, intimidatori i paralizador que suposa l'amenaça d'una sanció en l'exercici del dret a la defensa.

- Si bé reconeixen que en dret andorrà regeix el principi del venciment objectiu, consideren que en aquest cas s'hagués pogut aplicar el principi d'atenuació, previst en la Novel·la 82, capítol 10; s'hagués pogut tenir en compte l'elevat càlcul dels honoraris respecte de la desestimació de la qüestió prèvia o la complexitat de l'afer, com també que l'aplicació del criteri de la *iusta causa litigandi* era equitable.

- Destaquen que la Sala Civil no ha donat una resposta a aquestes al·legacions, ni tampoc ha contestat sobre la possible relegació d'aquestes costes al pronunciament definitiu de la sentència, i conclouen que s'ha fet ús d'un rigorisme formalista excessiu en la resolució d'aquesta qüestió, ja que atès el quàntum de la demanda, la condemna en costes constitueix una trava que impedeix l'accés al recurs.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior a la decisió objecte d'aquesta demanda d'empara. Així mateix, demanen la suspensió dels efectes de la resolució impugnada mentre es resol aquest recurs d'empara.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- Pel que fa a la manca de trasllat de l'escrit de contestació de la part adversa en el marc de la qüestió prèvia plantejada, la Sala Civil reitera que no s'havia negat aquest trasllat, sinó que la seva manca derivava d'una omissió involuntària i que res hagués impedit als recurrents demanar aquest trasllat.

- No obstant això, afegeix que no ha existit la vulneració al·legada de manera efectiva, perquè quan

la part adversa va presentar la seva contestació, l'oportunitat de realitzar al·legacions al respecte havia preclòs.

- Pel que fa a la prejudicialitat civil al·legada pels recurrents, la Sala Civil declara que l'acció individual de responsabilitat exercitada pels accionistes demandants i l'acció en responsabilitat social exercitada per la societat BPA, SAU són independents i poden substanciar-se de manera autònoma l'una de l'altra.

- Afegeix que l'eventual indemnització reclamada en l'esfera de la seva titularitat objectiva no afecta a la legitimació activa dels demandants, la qual ha de ser resolta en cada procediment en atenció als requisits que vertebraven l'acció concreta que ha estat articulada, sense que la resolució prèvia de la demanda instada per la BPA, SAU resulti imprescindible o condicioni directament la resolució d'aquest litigi.

- Sobre les costes, declara que és un pronunciament judicial necessari que s'ha de contenir també en les resolucions que examinin incidents i qüestions diverses introduïdes per les parts.

- Per consegüent, l'argument sobre la seva relegació a la fase d'execució del procediment no pot prosperar, sense que aquesta decisió incorri en qualsevol prejutjament respecte de la decisió definitiva.

- Conclou que en mèrits de la regla del venciment objectiu i de la seva doctrina constant les costes havien de ser imposades.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és una tercera instància, ni un tribunal de cassació.

3.2. Els recurrents han presentat un recurs d'empara contra l'acte de la Sala Civil que desestima l'incident de nul·litat interposat contra la desestimació de l'apel·lació respecte de la decisió de la Batllia de desestimar la seva demanda de prejudicialitat civil.

Per fonamentar aquest recurs d'empara, els recurrents al·leguen la vulneració dels seus drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Els recurrents desenvolupen tres arguments per donar suport al seu recurs.

3.3. En primer lloc, addueixen la vulneració del seu dret a la defensa per tal com en primera instància, en el marc de la qüestió prèvia plantejada, no se'ls hi hauria donat trasllat de l'escrit de contesta de la part adversa.

Respecte d'aquesta qüestió, la Sala Civil manifesta que la manca de trasllat respon a un oblit involuntari i no a una decisió de no transmissió implícita, afegint que si els recurrents haguessin sol·licitat l'escrit esmentat, el seu trasllat s'hauria efectuat, i que, en qualsevol cas, el termini per presentar al·legacions havia preclòs pels recurrents en el moment en què la part adversa havia evacuat l'escrit de contesta esmentat respecte de la suspensió del procediment per prejudicialitat civil.

Aquesta situació, d'acord amb l'argumentació de la Sala Civil que deriva en la seva decisió, la qual no pot ser qualificada d'il·lògica o d'arbitrària, no és causa de vulneració, ni en principi, ni en fet, de cap dels drets dels recurrents garantits a l'article 10 de la Constitució.

3.4. En segon lloc, al·leguen l'existència d'un vincle entre el procediment iniciat a petició de la societat BPA, SAU i l'objecte del procediment seguit en aquesta causa. Segons el parer dels recurrents, aquests dos procediments estan vinculats i el segon hauria de ser suspès fins que no es resolgués el primer.

Aquest argument és un argument de fons, el qual va ser examinat i desestimat tant en primera instància com en apel·lació. Efectivament, les jurisdiccions ordinàries van fonamentar en Dret que aquests dos procediments podien i havien de ser seguits de manera independent.

En l'aute que resol l'incident de nul·litat, la Sala Civil recorda novament la seva decisió i els seus fonaments jurídics, precisant que la inclusió pretesa de la demanda d'indemnització de la segona causa en la de la primera ha de ser resolta en cada procediment dins el marc formal que l'estructura de manera concreta, sense que la resolució del primer sigui indispensable o condicioni la resolució de l'altre.

El Tribunal Constitucional que no és una tercera instància, constata que la decisió de la Sala Civil està fonamentada en Dret i no es pot qualificar com a il·lògica, ni com a arbitrària, i, per tant, l'al·legació dels recurrents en aquest punt està mancada de contingut constitucional.

3.5. En tercer lloc, els recurrents impugnen la seva condemna en costes, considerant que aquesta decisió comporta un efecte dissuasiu respecte del seu accés a la Justícia.

Sobre aquesta qüestió, és evident que l'aplicació de la llei correspon als tribunals ordinaris i que, en aquest cas, la decisió de la Sala Civil està clarament motivada, fonamentada en Dret i desproveïda de qualsevol arbitrarietat o de manca de lògica, i, consegüentment, no s'ha demostrat la vulneració de cap dels drets reconeguts a la Constitució.

3.6. Cal concloure, doncs, que aquest recurs d'empara està mancat de contingut constitucional i, per aquest motiu, cal declarar la seva inadmissió a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2021-29-RE interposat per la representació processal dels Srs. Higiní i Ramon Cierco Noguera contra l'aute del 29 de març del 2021, dictat per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 18 de maig del 2021.

Josep-D. Guàrdia Canela Jean-Yves Caullet
President Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy Dominique Rousseau
Magistrat Magistrat